

OTSUS

01.09.16 nr 9.1-7/16-028

OÜ Järvakandi Kommunaal ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika kooskõlastamine

1. Haldusmenetluse alustamine

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse¹ (edaspidi ÜVVKS) § 6 lg 1 kohaselt on kohaliku omavalitsuse volikogu määratud vee-ettevõtjal õigus võtta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitujalt põhjendatud liitumistasu, arvestades ÜVVKS-s sätestatud. ÜVVKS-i sama paragrahvi lg 2 tulenevalt arvutab liitumistasu suuruse vee-ettevõtja, lähtudes **liitumistasu arvutamise metoodikast (edaspidi Metoodika). ÜVVKS § 6 lg 3 kohaselt koostab vee-ettevõtja Metoodika kooskõlas ÜVVKS §-s 6 sätestatuga.**

ÜVVKS § 6 lg 3 tulenevalt, kui vee-ettevõtja tegevuspiirkond asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on alla 2000 inimekvivalendi (edaspidi ie) või väljaspool reoveekogumisala, kooskõlastab vee-ettevõtja Metoodika kohaliku omavalitsusega. Kui vee-ettevõtja tegevuspiirkond asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on 2000 ie või enam, kooskõlastab vee-ettevõtja Metoodika Konkurentsiametiga.

Järvakandi Vallavolikogu on määranud 31.05.2004 määrusega nr 8 OÜ Järvakandi Kommunaal vee-ettevõtjaks ja kehtestanud tema tegevuspiirkonnaks Järvakandi valla territooriumi, mis asub reoveekogumisalal „Järvakandi“, registrikoodiga RKA0700382 ja reostuskoormusega 3773 ie-d² (s.t reostuskoormus on üle 2000 ie).

Kuna OÜ Järvakandi Kommunaal tegevuspiirkond paikneb reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on üle 2000 ie, siis tulenevalt ÜVVKS § 6 lg 3 esitas ettevõtja Metoodika kooskõlastamiseks Konkurentsiametile.

ÜVVKS § 6 lg 5 sätestab, et Metoodika kooskõlastamisele kohaldatakse ÜVVKS § 14² lg 3–13 sätestatud. Seega ÜVVKS § 6 lg 5 ja ÜVVKS § 14² lg 4 koosmõjust tulenevalt tehakse Metoodika kooskõlastamise otsus 30 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates. Eriti keeruka või töömahuka taotluse menetlemisel võib Konkurentsiamet pikendada seda tähtaega 90 päevani, teatades tähtaja pikendamisest taotluse esitajale enne esialgse tähtaja möödumist.

ÜVVKS § 6 lg 5 ja ÜVVKS § 14² lg 7 koosmõjust tulenevalt peab vee-ettevõtja Konkurentsiametil lubama ÜVVKS-s sätestatud ülesannete täitmisel kontrollida oma

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/123122014023>

² <http://register.keskkonnainfo.ee/envreg/main#HTTPTVGv7C1EYCxRNwJPV9bO9syyrhARK2>

raamatupidamist, põhjendama Metoodikas sätestatud aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi.

ÜVVKS § 6 lg 5 ja ÜVVKS § 14² lg 9 koosmõjust lähtuvalt on Konkurentsiametil õigus nõuda vee-ettevõtjalt ja vee-ettevõtjaga seotud füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning nende esindajatelt, samuti riigiasutustelt ja nende ametiisikutelt lisaandmeid, kui ÜVVKS-s sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikud andmed ei ole avalikult kättesaadavad.

ÜVVKS § 6 lg 5 ja ÜVVKS § 14² lg 11 koosmõjust tulenevalt peatub Metoodika kooskõlastamise menetlemise tähtaeg, kui Konkurentsiametile ei ole esitatud tema poolt nõutud teavet, mis on vajalik Metoodika kooskõlastamiseks.

Konkurentsiamet võtab OÜ Järvakandi Kommunaal Metoodika põhjendatuse hindamisel aluseks ÜVVKS-s kajastatu.

2. Menetlusosaline

OÜ Järvakandi Kommunaal on kantud äriregistrisse 05.12.1996.a registrikoodiga 10078827 ja asukohaga Energia 1, Järvakandi alev, Järvakandi vald, Raplamaa, 79101. Ettevõtte osakapitali suuruseks on 51,1 tuh €, mis on 100% Järvakandi Vallavalitsuse omandis. Ettevõtja tegevusaladeks on äriregistri teabesüsteemi andmetel veekogumine, -töötlus ja –varustus ning kanalisatsioon ja heitveekäitlus, millised tegevusalad omavad käesolevas otsuses tähendust. Lisaks tegeleb OÜ Järvakandi Kommunaal rajatiste ehitusega, kutse-, teadus- ja tehnikaalase tegevusega ning hoonete ja üürimajade haldusega.

3. Menetluse käik

09.08.2016 registreeriti Konkurentsiametis OÜ Järvakandi Kommunaal taotlus Metoodika kooskõlastamiseks.

22.08.2016 saatis Konkurentsiamet OÜ-le Järvakandi Kommunaal ettepanekud viia Metoodikasse sisse täiendused ning parandused sõnastuses tagamaks ÜVVKS-le vastavust.

29.08.2016 esitas OÜ Järvakandi Kommunaal Konkurentsiametile kooskõlastamiseks korrigeeritud Metoodika.

Konkurentsiametile kooskõlastamiseks esitatud Metoodika sisaldab alljärgnevalt pealkirjastatud osasid:

1. „Sissejuhatus“;
2. „Mõisted“;
3. „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“.

Järgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu kõikides Metoodika osades kajastatule.

4.1. Metoodika osa pealkirjaga „Sissejuhatus“

Käesolevas punktis käsitleb Konkurentsiamet Metoodika osas „Sissejuhatus“ välja toodud punktide põhjendatust:

- 4.1.1. Metoodika osa pealkirjaga „Sissejuhatus“ punkt „1.1. Käesolev liitumistasu arvutamise metoodika (edaspidi metoodika) reguleerib liitumistasu arvutamise põhimõtteid ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitumisel OÜ Järvakandi

Kommunaal tegevuspiirkonnas, kus OÜ Järvakandi Kommunaal on määratud Järvakandi Vallavalitsuse volikogu poolt vee-ettevõtjaks.

Konkurentsiameti seisukoht: Kuna ÜVVKS § 6 lg 1 kohaselt on õigus liitumistasu võtta vaid kohaliku omavalitsuse volikogu poolt määratud vee-ettevõtjal, siis on põhjendatud, kui vee-ettevõtja osundab, et Metoodika reguleerib liitumistasu arvutamise põhimõtteid vaid selles tegevuspiirkonnas, kus OÜ Järvakandi Kommunaal on määratud vee-ettevõtjaks.

4.1.2. Metoodika osa pealkirjaga „Sissejuhatus“ punkt „1.2. OÜ Järvakandi Kommunaal liitumistasu arvutamise metoodika tugineb ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seadusele (edaspidi ÜVVKS).“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks Metoodikas ÜVVKS-ile viitamist, kuna ÜVVKS § 6 lg 3 kohaselt koostatakse Metoodika kooskõlas ÜVVKS § 6 sätestatuga ning annab klientidele informatsiooni, milliste seaduse alusel on Metoodika välja töötatud.

4.1.3. Metoodika osa pealkirjaga „Sissejuhatus“ punktid „1.3. Vee-ettevõtja lähtub liituja liitmisel optimaalseimast ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemi konfiguratsioonist ja heast inseneritavast eelistades võimaluse korral keskkonnasäästlikke lahendusi.“;

„1.4. Liituja liitumiseks vajalike tööde teostamisel peab vee-ettevõtja kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt, tagades erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte.“;

„1.5. Vee-ettevõtja järgib ühetaoliste liitujate puhul võrdse kohtlemise põhimõtet, pidades silmas, et isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks Metoodika osa pealkirjaga „Sissejuhatus“ punktides 1.3. ja 1.4. kajastatud, kuna see langeb kokku riigihangete seaduse § 3 toodud põhimõtetega, mistõttu isegi siis, kui tarbijate liitumiseks teostatavate tööde/investeeringute osas ei ole välja kuulutatud riigihanget, on tarbijatele tagatud riigihangete seadusega sätestatu, s.t tööd/investeeringud on teostatud õiglastel ja läbipaistvatel alustel ning lisaks on lähtutud optimaalseimast ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemi konfiguratsioonist. Samuti on põhjendatud Metoodika osa pealkirjaga „Sissejuhatus“ punktis 1.5. kajastatu, kuna järgib Eesti Vabariigi põhiseaduse § 12 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet, millest lähtuvalt tuleb võrdseid liitujaid ÜVVKS-s sätestatu suhtes kohelda ühtemoodi.

4.2. Metoodika osa pealkirjaga “Mõisted”

Käesolevas punktis annab Konkurentsiamet hinnangu Metoodikas välja toodud mõistete põhjendatusele:

4.2.1 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.1. *Ühisveevärg ja –kanalisatsioon (ÜVK) – ehitiste ja seadmete süsteem, mille kaudu toimub kinnistute veega varustamine või reo- ning sademevee ärajuhtimine ning mis on vee-ettevõtja hallatav või teenindab vähemalt 50 elanikku. Ühisveevärgi ja –kanalisatsioonina käsitatakse ühisveevärki või ühiskanalisatsiooni eraldi või mõlemat üheskoos. Sademete-, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitisi ja seadmeid loetakse*

ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemi kuuluvaiks, kui kohalik omavalitsus ei ole teisiti otsustanud.“

Konkurentsiameti seisukoht: Mõiste “Ühisveevärk ja –kanalisatsioon (ÜVK)” selgitust peab Konkurentsiamet põhjendatuks tulenevalt ÜVVKS § 2 lg 1 ja 2 kajastatust, kus on sätestatud, et ühisveevärk ja -kanalisatsioon on ehitiste ja seadmete süsteem, mille kaudu toimub kinnistute veega varustamine või reovee ärajuhtimine ning mis on vee-ettevõtja hallatav või teenindab vähemalt 50 elanikku. Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonina käsitatakse ühisveevärki või ühiskanalisatsiooni eraldi või mõlemat üheskoos. Sademete-, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitisi ja seadmeid loetakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemi kuuluvaiks, kui kohalik omavalitsus ei ole teisiti otsustanud. 28.11.2012 Järvakandi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskirja³ mõttest lähtuvalt ning 28.11.2012 Järvakandi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitumise eeskirja⁴ § 2 lg 1 p 23 sätestatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni mõistest tulenevalt ei ole sademete-, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitised ja seadmed välja arvatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemist.

Samas peab vee-ettevõtja alati veenduma, et kehtiv ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri ei välistaks sademete-, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitisi ja seadmeid ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemist. **Ainult siis kui kehtiv ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskiri ei välista sademete-, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitiste ja seadmete käsitlemist ühisveevärgi ja –kanalisatsioonina, võib rakenda sademete-, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ehitiste ja seadmete kulude katteks liitumistasu arvutamisel käesolevat Metoodikat.**

4.2.2 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.2. **Liituja** – kinnistu omanik või valdaja, kes soovib liita kinnistu veevärki ja/või kanalisatsiooni ÜVK-ga või muuta liitumistingimusi (sh. liitumistasu arvestusalust), millega kaasnevad vee-ettevõtjale lisakulutused.“

Konkurentsiameti seisukoht: Mõiste “Liituja” väljatoomine Metoodikas on põhjendatud, kuna tugineb: 1) ÜVVKS § 5 lg 2 ja 5, millest nähtub, et liitujana saab käsitleda kinnistu (s.h kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni) omanikku või valdajat ning 2) ÜVVKS § 6 lg 12, mis annab lisateavet, et liitujana on käsitletav ka liitumistingimustes muutusi taotlev kinnistu omanik või valdaja (s.h liitumistasu arvestusaluse muutmist, vt käesoleva otsuse punkt 4.2.12 – Metoodika punkt 2.12.), kui vee-ettevõtjal on kaasnenud liitumistingimuste muutmisega lisakulutusi.

³ Järvakandi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskirja § 1 lg 1 kohaselt reguleerib eeskiri veevarustuse ja reovee ning sademe- ja drenaaživee või muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise teenuste osutamise nõuded ja tingimused ning sätestab teenuste osutamise ja kasutamise korra Järvakandi vallas. Kasutamise eeskiri on leitav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/411122012043>

⁴ Järvakandi valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitumise eeskirja § 2 lg 1 p 23 sätestatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni mõiste kohaselt on ühisveevärk ja -kanalisatsioon ehitiste ja seadmete süsteem, mille kaudu toimub kinnistute veega varustamine või reo- ning sademevee ärajuhtimine ja mis on vee-ettevõtja hallatav. Liitumise eeskiri on leitav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/411122012042>

4.2.3 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.3. **Liitumistasu** – liituja poolt makstav tasu ÜVK-ga liitumiseks või liitumistingimuste muutmiseks (sh. liitumistasu arvestusaluse muutmiseks), millega kaasnevad vee-ettevõtjale lisakulutused. Liitumistasu koosneb ühendustasust ja arendamistasust. Liitumistasu arvutamise aluseks olevateks kulukomponentideks võivad olla: projekteerimiskulud, ehituse ja materjalide kulud, teiste kommunikatsioonide ümbertöstmiskulud, kulud tänavate sulgemiseks ja transpordi ümbersuunamiseks, kulud teekatte ja haljastuse taastamiseks, maksud, riigilõivud, servituutide seadmised jm kulutused, mis on otseselt seostatavad liituja ÜVK-ga liitmisega. Liitumistasu ei tohi sisaldada tagastamatu abi korras (näiteks kohalikul omavalitsuselt, Euroopa Liidult, Eesti riigilt jm rahastajatelt) saadud rahalistest vahenditest teostatud investeeringuid.“

Konkurentsiameti seisukoht: ÜVVKS § 6 lg 1 kohaselt on kohaliku omavalitsuse volikogu määratud vee-ettevõtjal õigus võtta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitujalt põhjendatud liitumistasu. Eeltoodust tulenevalt saab järeldada, et liitumistasu on liituja poolt makstav tasu ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitumiseks.

Mõistet liitumistasu täpsustab ÜVVKS § 6 lg 12 kajastatu, mille kohaselt on vee-ettevõtjal õigus nõuda kliendilt täiendavat liitumistasu kliendi kinnistu veevärgi või kanalisatsiooni liitumistingimuste muutmise korral, kui see toimub kliendi algatusel ja vee-ettevõtjale kaasnevad sellega lisakulutused.

ÜVVKS § 6 lg 6 kohaselt tagatakse liitumistasuga: 1) ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine; 2) kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga.

ÜVVKS § 6 lg 9 sätestab, et liitumistasu võib võtta vaid vee-ettevõtja tehtud kulutuste ulatuses, mis on vajalikud kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni liitumiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Seega on põhjendatud liitumistasus vee-ettevõtja kulud projekteerimiseks, ehituseks, materjalide soetuseks, teiste kommunikatsioonide ümbertöstmiseks, tänavate sulgemiseks ja transpordi ümbersuunamiseks, teekatte ja haljastuse taastamiseks, maksudeks, riigilõivude maksmiseks, servituutide seadmiseks ning teised vee-ettevõtja kulud, kui need on otseselt seotud liituja kinnistu ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitmisega.

ÜVVKS § 6 lg 8 sätestab, et liitumistasu ei tohi sisaldada tagastamatu abi korras saadud rahalistest vahenditest teostatud investeeringuid.

Kuna mõiste „Liitumistasu“ definitsioon on vastavuses ÜVVKS § 6 lg 1, 6, 8, 9 ja 12 sätestatuga, peab Konkurentsiamet nimetatud definitsiooni põhjendatuks.

4.2.4 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.4. **ÜVK kava** – ÜVK arendamise kava, mis on kinnitatud kohaliku omavalitsuse volikogu poolt ja millest vee-ettevõtja lähtub ÜVK ehitamisel.“

Konkurentsiameti seisukoht: ÜVVKS § 4 lg 1 kohaselt rajatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsioon üldjuhul kohaliku omavalitsuse volikogu kinnitatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava alusel. Mõiste „ÜVK kava“ väljatoomine Metoodikas on põhjendatud ÜVVKS § 4 lg 1 lähtuvalt, võimaldades klientidel mõista, mille alusel üldjuhul ühisveevärki ja -kanalisatsiooni arendatakse.

4.2.5 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.5. **Arenduspiirkond** – piirkond, kuhu rajatakse ÜVK-d ÜVK kava või detailplaneeringu alusel.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab Metoodika p 2.5. põhjendatuks, kuna mõiste „Arenduspiirkond“ on läbivalt kasutusel ning ühisveevärki ja –kanalisatsiooni arendatakse üldjuhul ÜVVKS § 4 lg 1 tulenevalt ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava (üldjuhul osundatud arenduspiirkonnad), selle puudumisel ÜVVKS § 4 lg 2 nõuetele vastava detailplaneeringu (ettenähtud arenduspiirkonna rajamiseks/parendamiseks) järgi.

4.2.6 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.6. **Ühendustasu** – liitumistasu osa, mis katab ÜVK-ga liitumiseks tehtud kulutused: liitumispunkti (sh. maakraan) väljaehitamise kulu ja ühendustorustiku ehituse kulud sh. ühendustorustiku ühendustööd peatorustikuga. Ühendustasu on seotud konkreetse kinnistuga, st. tagab üksnes liidetava kinnistu, mitte piirkonna ühendamise ÜVK-ga.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb põhjendatuks mõiste „Ühendustasu“ definitsiooni, kuna see tuleneb ÜVVKS § 6 lg 6 punktist 2, mille kohaselt tagatakse liitumistasuga kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ning kinnistu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise süsteemi olemasolu korral selle ühendamine sademeveekanaliseerimisega. Nimetatud definitsiooni sisustamine konkreetse/te kinnistu/te liitumiseks tehtavate kulutuste loeteluga (s.t liitumispunkti (sh maakraan) väljaehitamise kulu ja ühendustorustiku ehituse kulud sh ühendustorustiku ühendustööd peatorustikuga), annab liitujale ettekujutuse, mida ühendustasu sisaldab.

4.2.7 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.7. **Peatorustik** - on torustik, mille kaudu tagatakse rohkem kui ühe kinnistu ÜVK-ga liitumine.“

Konkurentsiameti seisukoht: Mõiste „Peatorustik“ defineerimine on põhjendatud, kuna see võimaldab paremini mõista ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 nimetatut (kooskõlastatava Metoodika punktides 2.10., 2.11. kajastatud) ning võimaldab teha selge järelduse, et peatorustikule tehtavaid kulutusi ei ole põhjendatud kajastada ühendustasu all, sest tegemist ei ole ainult ühe konkreetse kinnistu liitumise tarbeks rajatud torustikuga.

4.2.8 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.8. **Ühendustorustik** - on haru peatorustikust kuni liitumispunktini.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb mõiste „Ühendustorustik“ definitsiooni põhjendatuks, kuna see võimaldab paremini mõista ÜVVKS § 6 lg 6 p 2 kajastatud, määratledes ühemõtteliselt, et ühendustorustiku näol on tegemist torustikuga, mis jääb Metoodika punktis 2.9. nimetatud liitumispunkti ning Metoodika punktis 2.7. nimetatud peatorustiku vahele, olles üks ühendustasu komponentidest.

4.2.9 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.9. **Liitumispunkt** - ÜVK omaniku või valdaja määratud ÜVK ühenduskoht kinnistu veevärgi või kanalisatsiooniga. Liitumispunkt asub avalikult kasutataval maal kuni üks meeter väljaspool kinnistu piiri. Liitumispunkt on ÜVK oluline osa. Kui liitumispunkti ei ole võimalik määrata

eelnimetatud tingimustel, määratakse liitumispunkt ÜVK omaniku või valdaja ja kinnistu omaniku või valdaja kokkuleppel.

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb põhjendatuks mõiste „Liitumispunkt“ definitsiooni, kuna see tuleneb otseselt ÜVVKS § 3 lg 2 sõnastusest.

4.2.10 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.10. **Arendamiskomponent** – liitumistasus sisalduva arendamistasu arvutamise aluseks olev komponent. *Arendamiskomponent ei ole mõeldud selleks, et tagada kõigi ÜVK kavas ettenähtud arendamiskulude rahastamine. Arendamiskomponendiga kaetakse konkreetse arenduspiirkonna kinnistute liitmiseks vajalikud arendamiskulud (ennekõike piirkonna liitmiseks vajalik peatorustik koos vajalike seadmete ja liitumiskaevudega). Liitumise hetkeks peavad olema arendamiskomponendi arvutamise aluseks olevad kulud dokumentaalselt tõendatud. Liitumise hetkeks veel ehitamata ÜVK rajatise liitumistasu arendamiskomponendiga katta ei tohi.*“

Konkurentsiameti seisukoht: ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 sätestab, et liitumistasuga tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetsetes arenduspiirkonnas, välja arvatud käesoleva seaduse § 14 lg 2 p 6 nimetatud piirkonna arendamine⁵. ÜVVKS § 6 lg 9 mõtte kohaselt võib vee-ettevõtja võtta liitumistasu vaid kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumiseks tehtud kulutuste ulatuses. ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 ja ÜVVKS § 6 lg 9 koostoimest lähtuvalt liitumistasu arendamiskomponent mõeldud selleks, et tagada kõigi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas ettenähtud meetmete rahastamine (s.t arendamiskomponendi kindlaksmääramisel ei või võtta arvesse selliseid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendusmeetmeid, mis on seotud piirkonna elanikkonna üldise veevarustamise või reovee ärajuhtimise teenuse osutamisega, näiteks veepuhastus- või veetöötusjaamade ehitamise kulud, kui need ei ole selgelt eristatavad ja otseselt seotavad konkreetse piirkonna liitmisega). Arendamiskomponendi kaudu võib rahastada üksnes selliseid arendusmeetmeid, mis on vajalikud **konkreetses piirkonnas** (arenduspiirkonnas) kinnistute liitmiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga⁶, s.t peatorustikku koos vajalike seadmetega.

ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 ja ÜVVKS § 6 lg 9 koostoimest tulenevalt on põhjendatud, et kulutused, mida vee-ettevõtja teeb pärast kliendi kinnistu liitumist ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga, ei ole lubatud lülitada liitumistasu arvutamise aluseks olevate kulude hulka, sest klient on saanud hakata tarbima ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust ka ilma hiljem tehtavate kuludeta.

⁵ ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 kohaselt tagatakse veeteenuse hinnaga ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetses arenduspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi. Seega on nimetatud piirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kulud ettenähtud katmiseks läbi veeteenuse hinna, s.t keelatud on nimetatud piirkonna arendamiskulude katmine läbi liitumistasu.

⁶ Vt ka 6. mai 2010. a. õiguskantsleri ettepaneku nr 9 „Kiili Vallavolikogu 22.06.2004 määruse nr 21 „Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tasu võtmise kord“ ja 22.06.2004 määruse nr 22 „Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tasu arvutuse alused“ kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega“ punkte 54, 57, 64-66, 80, 107

Järelikult ei ole hiljem tehtud kulud enam vajalikud konkreetse kinnistu liitmiseks ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga. Tegemist on kuludega, mida vee-ettevõtja teeb olemasoleva ühisveevärgi ja kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse tagamiseks ja need kulud lülitatakse ÜVVKS § 14 lg 2 kohaselt veeteenuse hinda. Kokkuvõtteks peab Konkurentsiamet ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 ja ÜVVKS § 6 lg 9 tulenevalt põhjendatuks mõiste „Arendamiskomponent“ definitsiooni.

4.2.11 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.11. **Arendamistasu** - liitumistasu osa, mis saadakse arendamiskomponendi jagamisel summaarse liitumistasu arvestusalusega ning saadud tulemuse korrumtamisel konkreetse liituja liitumistasu arvestusalusega (vt. p. 3.3 üldvalemit).“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkreetse arenduspiirkonna liitumistasu (v.a ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 nimetatud piirkonnad – vt allmärkus 4) sisaldab arendamistasu (ÜVVKS § 6 lg 6 p 1), mis leitakse arendamiskomponendi alusel. Arendamiskomponenti liitumistasu osana luges Konkurentsiamet põhjendatuks käesoleva otsuse punktis 4.2.10 (Metoodika punkt 2.10.). ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 lähtuvalt peab Konkurentsiamet põhjendatuks mõiste „Arendamistasu“ definitsiooni.

4.2.12 Metoodika osa pealkirjaga „Mõisted“ punkt „2.12. **Liitumistasu arvestusalus** - liitumistingimustes ja/või liitumislepingus sätestatud maksimaalne vooluhulk (liiter/sekundis), mille järgi arvutatakse välja arendamistasu.“

Konkurentsiameti seisukoht: ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 tulenevalt sisaldab liitumistasu (v.a ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 nimetatud piirkonnad – vt allmärkus 4) arendamiskomponenti, millega tagatakse ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamine vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale. ÜVVKS § 6 lg 9 tulenevalt peab liitumistasu põhinema vee-ettevõtja poolt tehtud kulutustele. Seega on oluline ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamiskomponendi jagamisaluse (liitumistasu arvestusaluse) määratlemine, et ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise komponendi suurus oleks sõltuvuses asjaolust, kui suur osa arendusmeetmete kogukuludest on seotud konkreetse kinnistuga. Arendamiskomponent, mis sisaldab konkreetse arenduspiirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni väljaehitamise kulutusi vastavalt ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arenduskavale, on summaarne kulu, mille peavad katma kõik selles piirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitujad. Metoodikas on OÜ Järvakandi Kommunaal arendamistasu arendamiskomponendi jagamise alusena näinud ette liitumistasu arvestusaluse liitumispunktis. Konkurentsiamet peab põhjendatuks arendamistasu arendamiskomponendi jagamise lähtuvalt liitumistasu arvestusalusest (liiter/sekundis), kuna kogu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteem peab olema ehitatud nii, et see võimaldaks kõikidel klientidel tarbida ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenust igal ajahetkel liitumislepingus sätestatud liitumistasu arvestusaluse ulatuses. Sobiv ühik teenuse tarbimise määramiseks on liiter, kuna vee-ettevõtja poolt osutatava teenuse mahtu mõõdetakse samuti liitrites või kuupmeetrites (1 ja m³ on üksteiseks teisendatavad). Ajahetke määramiseks on aga sobiv ühik sekund (tund või minut ei ole sobivad ajahetke määramiseks, sest kui pool minutit/tundi teenust ei osutata, siis teenust ei ole osutatud igal ajahetkel ning pool minutit/tundi on piisavalt pikk periood, et teenuse osutamist või mitteosutamist märgata). Seega väljendab OÜ Järvakandi Kommunaal Metoodika punktis 2.12. nimetatud liitumistasu arvestusalus (l/s) selgelt igale kliendile, igal ajahetkel osutatava teenuse tarbimise taset ehk on selge alus arendamiskomponendi jagamiseks.

Kokkuvõtteks peab Konkurentsiamet põhjendatuks liitumistasu arvestusaluse defineerimist tuginedes ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 ja lg 9 kajastatule.

4.3. Metoodika osa pealkirjaga „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“

4.3.1. Metoodika osa pealkirjaga „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“ punkt „3.1. Kui ÜVK on ehitatud üksnes vee-ettevõtja sellise kliendi tarbeks, kes on tasunud liitumistasu liitumiseks tehtud kulutuste eest täies ulatuses, kuna vee-ettevõtjal ei olnud piirkonnas teada võimalikke teisi liitujaid, ning kui selle ÜVK-ga liitub seitsme aasta jooksul täiendavalt kliente, tagastab vee-ettevõtja kolme kuu jooksul pärast iga uue kliendi liitumist varem liitumistasu tasunud kinnistute omanikele osa tasunud liitumistasust.

Tagastatava liitumistasu osa arvutamisel lähtutakse liitumiseks tehtud kulutustest ja käesolevast liitumistasu arvutamise metoodikast, võttes arvesse ÜVK põhivara kulumit (st. tagastatava liitumistasu osa leidmisel vähendatakse arendamiskomponenti põhivara kulumi võrra, mis on vastavuses põhivara kasulikule elueale).“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb Metoodika punktis 3.1. esitatud põhjendatuks, sest see tuleneb otseselt ÜVVKS § 6¹.

4.3.2. Metoodika osa pealkirjaga „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“ punkt „3.2. Kui ÜVK on osaliselt või täielikult välja ehitatud tagastamatu abi korras saadud rahalistest vahenditest, siis tagastamatu abi korras saadud rahaliste vahendite eest tehtud kulutused liitumistasus sisalduda ei tohi. Kui ÜVK ehitatakse välja ainult tagastamatu abi korras saadud rahalistest vahenditest, võib liitumistasu kujuneda nulliks.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb Metoodika punktis 3.2. esitatud põhjendatuks, sest selgitus põhineb otseselt ÜVVKS § 6 lõikes 8 kajastatud. Põhjendatud on ÜVVKS § 6 lg 8 tulenevalt ka vee-ettevõtja poolt tehtud täiendus, millest lähtuvalt võib liitumistasu kujuneda nulliks, kui ühisveevärk ja –kanalisatsioon on välja ehitatud täielikult tagastamatu abi korras saadud rahalistest vahenditest.

4.3.3. Metoodika osa pealkirjaga „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“ punkt „3.3. Liitumistasu arvutamise üldvalem:

$$LT = \frac{AK \times KV_1}{KV} + \dot{U}T \text{ ehk } LT = AT + \dot{U}T$$

kus:

LT – liitumistasu;

AK – arendamiskomponent;

KV₁– liituja liitumistasu arvestusalus ehk liituja maksimaalne vooluhulk (l/s);

KV – summaarne liitumistasu arvestusalus ehk summa liitujate maksimaalsetest vooluhulkadest (l/s);

AT – arendamistasu;

ÜT – ühendustasu.“

Konkurentsiameti seisukoht: Arendamiskomponent moodustub Metoodika p 2.10. tulenevalt kulutustest, mis on tehtud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamiseks võimaldamaks kõikidel klientidel tarbida ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenust igal ajahetkel. Arendamiskomponent kuulub jagamisele vaid nende liitujate vahel, kelle liitumiseks olid vastavad kulutused (arendamiskomponent) vajalikud, mistõttu on põhjendatud konkreetse

arendamiskomponendi jagamine liitujate vahel tulenevalt sellest, millise proportsiooni moodustab konkreetse liituja liitumistasu arvestusalus (klientidele liitumistingimustes ja/või liitumislepingus sätestatud liitumistasu arvestusalus ehk arvutuslik vooluhulk peab olema tagatud läbi rajatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemi) kõikide arendamiskomponendiga seotud liitujate liitumistasu arvestusaluste summast. Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteem peab tagama kõikidele liitunutele ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenuse tarbimise võimaluse liitumistingimustes ja/või liitumislepingus lubatud liitumistasu arvestusaluse ulatuses. Eeltoodust lähtuvalt moodustub arendamistasu arendamiskomponendi ja liitumistasu arvestusaluse kaudu järgnevalt:

$$AT = \frac{AK \times KV1}{KV}$$

OÜ Järvakandi Kommunaal esitatud liitumistasu arvutamise valem tuleneb otseselt ÜVVKS § 6 lg 6 p 1 ja 2 (v.a ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 nimetatud piirkonnad – vt allmärkus 4), mille kohaselt tagatakse liitumistasuga ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamiseks tehtud kulud (AT) ja kliendi ühendamiseks tehtud kulud (ÜT). Metoodika punktis 3.3. kajastatud valem võimaldab saada kliendil ülevaadet Metoodikas kajastatust (Metoodika p 2.3., 2.6., 2.10., 2.11., 2.12.) kokkuvõtval kujul.

Tulenevalt eeltoodust peab Konkurentsiamet liitumistasu arvutamise valemit ÜVVKS § 6 lg 1, 6, 8, 9 ja ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 sätestatuga kooskõlas olevaks.

4.3.4. Metoodika osa pealkirjaga „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“ punkt „3.4. Piirkondades, kus ÜVK arendamine toimub vastavalt ÜVK kavale ja kus ÜVK-ga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi, kujuneb liitumistasu ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 tulenevalt vaid ühendustasust.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab Metoodika osa pealkirjaga „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“ punkti 3.4. põhjendatuks, kuna selles kajastub ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 sätestatu, millest lähtuvalt peab veeteenuse hind tagama ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni ning sademeveekanaliseerimise arendamise nendes piirkondades, kus eelpool nimetatud infrastruktuuri arendamine toimub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi (vt allmärkus 4). Kuna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ning sademeveekanaliseerimise arendamine toimub ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 nimetatud piirkondades veeteenuse hinna kaudu, siis liituja katta jäävadki vaid kinnistu ühendamiseks tehtavad kulud.

4.3.5. Metoodika osa pealkirjaga „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“ punkt „3.5. Kui ÜVK, sh. sademeveekanaliseerimise arendamine, toimub ÜVK kava välise liituja või kolmanda isiku taotluse alusel ja kokkuleppel vee-ettevõtjaga ning ÜVK omanikuga, arvutatakse liitumistasu kõikide vee-ettevõtja poolsete põhjendatud kulutuste alusel, mis on otseselt vajalikud ÜVK kava välise liituja liitmiseks (sh. muudatused veetötlusjaamas ning reoveepuhastusjaamas). Tehtavad kulutused peavad olema dokumentaalselt tõestatavad ÜVK-ga liitumise hetkeks.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks Metoodika osa pealkirjaga „Liitumistasu arvutamise põhimõtted“ punkti 3.5, kuna see tuleneb otseselt ÜVVKS § 6 lg 7, mis sätestab, et kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise

arendamine toimub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava väliselt liituja või kolmanda isiku taotluse alusel ja kokkuleppel vee-ettevõtjaga ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanikuga, katab sellise arendamise ja ühendamise kulutused täies ulatuses taotleja. Oluline on rõhutada, et liitumistasu arvutamise aluseks saavad olla vaid vee-ettevõtja poolt tehtud põhjendatud ja tõendatavad kulutused (s.h liitumiseks vajalikud muudatused veetöötusjaamas ning reoveepuhastusjaamas) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kava välise liituja liitmiseks.

5. Kokkuvõte

Konkurentsiamet, läbi töötanud OÜ Järvakandi Kommunaal kooskõlastamiseks esitatud Metoodika, asub seisukohale, et Metoodika arvestab ÜVVKS § 2 lg 1 ja lg 2, ÜVVKS § 3 lg 1 ja lg 2, ÜVVKS § 4 lg 1, lg 1¹, lg 2, lg 2¹, ÜVVKS § 5 lg 2, ÜVVKS § 6, ÜVVKS § 6¹, ÜVVKS § 7 lg 1, ÜVVKS § 7² lg 1 p 5, ÜVVKS § 14 lg 2 p 6 ning ÜVVKS § 14 lg 5 kehtestatud nõudeid.

Arvestades eeltoodut ja tuginedes ÜVVKS § 6 lg 3,

otsustan:

Kooskõlastada OÜ Järvakandi Kommunaal poolt kooskõlastamiseks esitatud „OÜ Järvakandi Kommunaal ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika“ täies ulatuses.

ÜVVKS § 6 lg 3 tulenevalt on vee-ettevõtja kohustatud avalikustama „OÜ Järvakandi Kommunaal ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika“ pärast kooskõlastuse saamist.

Käesoleva otsusega mittenõustumisel on õiguse otsuse või selle osa tühistamiseks esitada 30 päeva jooksul alates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus Tallinna Halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Küllli Haab

Regulatsiooniteenistuse juhataja- peadirektori asetäitja

Lisa: OÜ Järvakandi Kommunaal ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika - kolmel leheküljel.